

5. november 2013

Dialogpapir

- uddybende notater vedr. DE-L's fem hovedindsatser i forhold til reformudspillet

---

Danske Erhvervsskoler - Lederne har som opfølgning på foreningens holdningskatalog af 10. oktober, udarbejdet en række uddybende notater i forhold til de fem hovedindsatser, som foreningen har særligt fokus på i de kommende forhandlinger om regeringens reformudspil "Faglært til fremtiden".

De fem hovedindsatser er:

- EUX skal være et tilbud til alle
- Faglige krav i stedet for kvoter
- Forkortede grundforløb svækker fagligheden
- Erhvervsrettede 10. klasser på erhvervsskolerne
- Studenter på de merkantile erhvervsuddannelser

Der er tre niveauer i de uddybende notater:

- 1) et notat med hovedpointerne,
- 2) et casenotat, der underbygger pointerne
- 3) et teknikernotat, der enten udfolder udfordringerne eller løsningerne.

Der er ikke alle tre niveauer til alle fem hovedindsatser.

DE-L stiller gerne op til yderligere dialog om nærværende papir eller andre relevante drøftelser i forhold til reformforhandlingerne.

Kontakt: Direktør Lars Kunov, lku@danskeerhvervsskoler.dk, tlf.: 20 72 03 21 eller chefkonsulent Nina Olsen, nol@danskeerhvervsskoler.dk, tlf.: 22 17 01 16.

Der henvises desuden til DE-L's holdningskatalog af 10. oktober og DE-L's udspil til reform af 14. august. Begge dele kan findes på www.danskeerhvervsskoler.dk

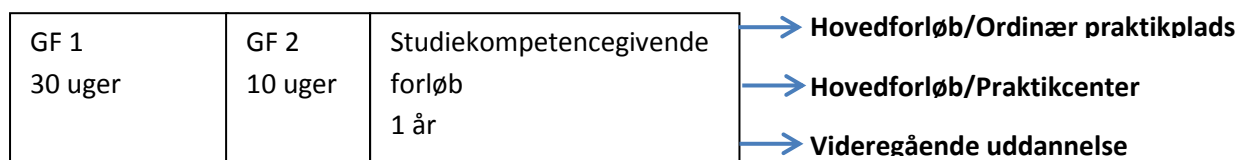
Hovedpointer

EUX skal være et tilbud til alle

- én model til erhvervsuddannelserne

EUX skal være en attraktiv, synlig og let forståelig uddannelse, som både giver direkte adgang til arbejdsmarkedet og til at læse videre. EUX bør være en mulighed på alle relevante erhvervsuddannelser og være karakteriseret ved en ensartet struktur. I regeringens udspil til reform af erhvervsuddannelserne "Faglært til fremtiden" lægges der op til en attraktiv EUX-model på det merkantile område, som efter Danske Erhvervsskoler-Ledernes mening også bør indføres på de tekniske erhvervsuddannelser. Den merkantile EUX-model kan få de unge til at vælge en erhvervsrettet uddannelse fremfor gymnasiet, da EUX bliver en reel ungdomsuddannelse med uddannelsesgaranti. Derved kan EUX bidrage til regeringens målsætning om, at 25 % tager en erhvervsuddannelse i 2020 og 30 % i 2025.

Den merkantile EUX-model

Den merkantile EUX-model er et attraktivt tilbud, fordi de unge får tre valgmuligheder:

- at tage en hel erhvervsuddannelse med en ordinær praktikplads plus fuld studiekompetence
- at tage en hel erhvervsuddannelse via praktikcentret plus fuld studiekompetence
- at fortsætte på en videregående uddannelse efter to år på erhvervsskolen

EUX har hidtil ikke eksisteret på det merkantile område og kun på ca. 25 af de tekniske erhvervsuddannelser. Pt. har de faglige udvalg konstrueret hver deres unikke EUX-forløb med skoleperioder af forskellig længde og placering, som umuliggør et fælles EUX-miljø på tværs af uddannelser. Det gør det vanskeligt at etablere hold, så eleverne får et klassefællesskab. Nogen elever har vanskeligt ved at finde praktikpladser, da virksomhederne helst vil undgå at undvære deres lærling i op til 1 år i hovedforløbet.

I den merkantile EUX-model tager eleverne efter grundforløb 1+2 et etårigt studieforløb, så de opnår deres studiekompetence svarende til hf, før de fortsætter på det toårige hovedforløb.

Denne opbygning giver flere vigtige fordele:

- Flere teoretisk stærkere elever vil blive tiltrukket af den kombinerede erhvervsrettede og studierettede kompetence
- Faglærte med både praktisk og teoretisk viden er særdeles attraktiv arbejdskraft
- Flere unge med en erhvervsfaglig baggrund har mulighed for at søge ind på de videregående uddannelser
- Virksomhederne skal ikke længere etablere særlige EUX-praktikpladser
- Eleverne oplever reel uddannelsesgaranti

Case

Hvilke udfordringer giver den nuværende EUX-model?

- cases fra Herningsholm Erhvervsskole og Tech College Aalborg

EUX kombinerer en faglært uddannelse med en gymnasial uddannelse. I skoleåret 2013/2014 blev der optaget i alt 1079 elever på EUX på landsplan. 20 tekniske erhvervsskoler tilbyder pt. EUX. Den største skole har 180 EUX-elever, mens den gennemsnitlige skole har ca. 50 EUX-elever. Herningsholm Erhvervsskole har 54 EUX-elever og Tech College Aalborg har 115 elever optaget på et EUX-grundforløb i 2013.

EUX-modellerne på de tekniske erhvervsuddannelser giver skolerne en række udfordringer, som illustreres af nedenstående eksempler fra hhv. Herningsholms Erhvervsskole og Tech College Aalborg:

EUX-aktivitet fordelt på uddannelser på Herningsholm

EUX-aktivitet Herningsholm	Grundforløb 2013	Hovedforløb 2013	Hovedforløb 2014
Byggeanlæg	31		
- Tømrer		11	8
- Snedker		1	0
- Maskinsnedker		2	2
- Murer		4	3
Strøm, Styring og IT	15		
- Elektriker			7
Produktion/Udvikling	8		
- Smed			2
- industritekniker			4
Total	54	18	26

Det er stort set umuligt at skabe et EUX-miljø, planlægge hold og etablere klassefællesskaber, da der pt. er for få EUX-elever på hver uddannelse, og der er i dag ikke mulighed for at samlæse fag på tværs af uddannelserne, da de faglige udvalg har konstrueret unikke EUX-forløb på hver uddannelse med forskellig længde af skoleperioder og placering.

Figur 1: EUX på Bygge- og Anlæg – samlet uddannelseslængde 4 år 1 måned

Figur 2: EUX på Strøm, styring og IT, installationsteknik, samlet uddannelseslængde 4 år 7 måneder

På grund af det lave elevtal er der behov for at samlæse fag på tværs af uddannelserne på Herningsholm, og det giver også god mening i de fælles gymnasiale fag, som har stort set samme timetal. Men det kan ikke lade sig gøre i praksis, når Bygge- og Anlæg fx er organiseret med to skoleophold (43 + 21 uger), mens Produktion og Udvikling samt Strøm, Styring og IT har 4 skoleophold af 10-20 ugers varighed.

Det er også svært at skaffe praktikpladser, da virksomhederne ikke er interesserede i at undvære eleverne i de lange skoleperioder – fx så har bygge- og anlæg et skoleophold på hovedforløbet på 43 uger. Så må eleverne i stedet i praktikcenter, hvis der er plads indenfor kvoten.

EUX-aktivitet fordelt på uddannelser på Tech College Aalborg

EUX-aktivitet Tech College Aalborg	Grundforløb 2013	Hovedforløb 2013	Hovedforløb 2014
Bil, Fly og andre Trans. - Last/personvogn	15	0	0
Bygge og Anlæg - Murer - Tømrer - VVS	8 37 4	5 21 0	2 14 ?
Strøm, Styring og IT - Datatekniker - Elektriker	16 29	0 0	12 (12+6) 18
Produktion/Udvikling - Industritekniker - Smed	0 6	0 0	(2+2) 4 5
Total	115	26	55

Figur 1: EUX på Bygge- og Anlæg, tømrer, samlet uddannelseslængde 4 år 1 måned

Figur 2: EUX på Strøm, styring og IT, Datatekniker, samlet uddannelseslængde 5 år 6 måneder

Figurene illustrerer ligesom i Herningsholm udfordringerne med at skabe en bæredygtig drift, samlæsning samt et EUX-miljø, selv på en stor erhvervsskole som Tech College Aalborg.

Teknikernotat

EUX skal være et tilbud til alle

- én model til erhvervsuddannelserne

I regeringens udspil til reform af erhvervsuddannelserne "Faglært til fremtiden" lægges der op til en attraktiv EUX-model på det merkantile område og til at udbrede den eksisterende EUX-ordning på det tekniske område til langt flere forskellige tekniske erhvervsuddannelser, end tilfældet er i dag.

Danske Erhvervsskoler - Lederne mener, at EUX bør være et tilbud på alle relevante erhvervsuddannelser og foreslår derfor, at man indfører den merkantile model på de tekniske uddannelser, så EUX har samme overordnede struktur på alle erhvervsuddannelser.

Hvorfor EUX?

- EUX giver eleverne i erhvervsuddannelserne mulighed for faglærte job og for at fortsætte på en videregående uddannelse på alle niveauer.
- EUX tiltrækker teoretisk stærkere elever til erhvervsuddannelserne og bidrager til at gøre erhvervsskolerne mere attraktive.
- EUX sikrer virksomhederne højt kvalificeret arbejdskraft både på faglært- og på videregående niveau.
- En EUX-uddannelse giver efterspurgte kompetencer med fokus på at kunne kombinere teori og praksis.
- EUX bygger grundlæggende på den synergi mellem den erhvervsrettede og den studierettede undervisning, hvor de erhvervsrettede fag også bidrager til elevernes studiekompetence og de studierettede fag tilsvarende styrker elevernes erhvervskompetence.

Til illustration af princippet om synergi giver elektrikeruddannelsen en omfattende og højt kvalificeret indsigt i elektriske og elektroniske kredsløb, - en indsigt og en viden, som er mindst lige så god som forberedelse til videregående uddannelse som væsentlige dele af gymnasiefaget fysik. Tilsvarende bidrager bl.a. de almene gymnasiefag fag dansk og engelsk til elevernes erhvervskompetence, hvor evnen til at kunne formulere sig og kunne forstå fremmedsprog er væsentlige kompetencer i mange faglærte job.

Udfordringer i de nuværende EUX-forløb

I dag er EUX en mulighed på 25 af de tekniske erhvervsuddannelser. Når EUX skal være et tilbud på alle erhvervsuddannelser, skal uddannelsen naturligvis også være praktisk mulig at udbyde på langt flere skoler, og derfor er der behov for en ny model.

Den nuværende EUX-model på det tekniske område er svær at organisere og både svær og dyr at gennemføre. Modellen er kun med nød og næppe en mulighed for store skoler og i tilknytning til erhvervsuddannelser med mange elever.

Det er meget vanskeligt for erhvervsskolerne at danne hold, da der typisk kun er få elever på den enkelte EUX-uddannelse på hver skole. De enkelte erhvervsuddannelser har nemlig hver deres model, som betyder skoleperioder af forskellig længde og forskelligt indhold, som er placeret på

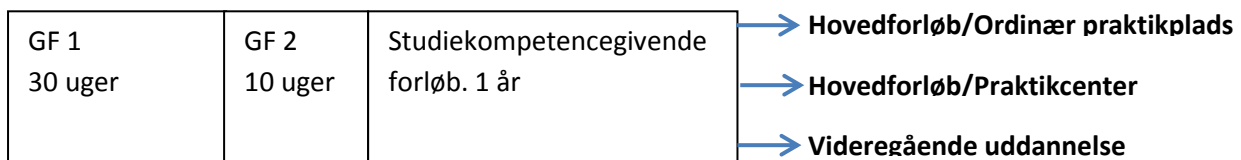
forskellige tidspunkter i hovedforløbet. Det gør det svært at etablere et egentligt og attraktivt EUX-miljø for eleverne.

De relativt lange skoleperioder i hovedforløbet, som på de nuværende EUX-forløb er en forudsætning for, at eleverne kan opnå studiekompetence, skaber samtidig problemer med at skaffe et tilstrækkeligt antal praktikpladser, da en række virksomheder ikke kan undvære deres elever så længe ad gangen.

Derfor foreslår DE-L, at der indføres en EUX-model på det tekniske område, som er opbygget på samme måde, som den merkantile model, som den er beskrevet i regeringsudspillet "Faglært til fremtiden". Herved vil der kun blive én fælles EUX-model til de relevante erhvervsuddannelser.

Én fælles EUX-model

I en fælles EUX-model på alle erhvervsuddannelser, får alle elever tre valgmuligheder:

Uddannelsernes studierettede undervisning gennemføres i synergi med den faglige undervisning i grundforløb 1 og 2 samt i det efterfølgende studiekompetencegivende forløb på 1 år. Omfanget af undervisning, der kan værdisættes som studiekompetencegivende, skal principielt svare til omfanget i hf. På dette grundlag giver EUX generel studiekompetence på samme vilkår som de ordinære gymnasiale uddannelser på et niveau der svarer til hf.

Det er af central betydning, at EUX fastholdes som et generelt studiekompetencegivende forløb. EUX skal kunne konkurrere med de ordinære gymnasiale uddannelser for, at EUX på vægtig måde kan bidrage til målet om, at mindst 25 % af eleverne fra 9. og 10. klasse skal vælge en erhvervsuddannelse i 2020 og mindste 30 % i 2025. Af sammen grund skal adgangen til EUX-friholdes for kvoter.

EUX-modellen bør også indeholde mulighed for, at elever kan nå et højere studiekompetenceniveau end hf. Det kan fx være aktuelt for elever, der sigter mod at blive optaget i en ingeniøruddannelse i forlængelse af erhvervsuddannelsen. Optagelse i en ingeniøruddannelse kræver matematik på A-niveau og fysik og kemi på B-niveau. Kun dele af disse fag vil kunne indgå i det 2-årige-forløb, der er beskrevet i EUX-modellen ovenfor. Kommende ingeniørstuderende eller andre, der har brug for yderligere fag, vil derfor på individuel basis skulle supplere sig med GSK-fag, som den enkelte elev vil have god mulighed for at gennemføre parallelt med hovedforløbet. Det kan være ved enkeltfagsundervisningen om aftenen, ved virtuel undervisning, eller ved kombinationer heraf. Erhvervsskolen kan gennem faglig vejledning, lektiecafe eller lignende understøtte den enkelte elev heri.

Elever, der helt fortryder deres valg af EUX i løbet af de første to år af forløbet, vil kunne skifte til en almindelig erhvervsuddannelse efter de regler, der gælder for det pågældende område, og få merit på grundlag af det hidtil gennemførte EUX-forløb.

Den kombinerede erhvervs- og studiekompetence

Elevens erhvervskompetence forudsætter bl.a. at eleven gennemfører en undervisning i grundforløb 2 i forhold til de faglige kompetencemål, der er fastsat i forbindelse med den erhvervsuddannelse, eleven har valgt. Undervisningen skal sikre, at eleven kan nå de fastsatte gærdehøjder. Undervisningen i grundforløb 2 vil have et omfang af ca. 250 klokke timer.

Hensynet til studiekompetencen indebærer at det vil være obligatorisk, at et EUX-forløb indeholder faget dansk på niveau A, engelsk på niveau B, matematik på niveau C og samfundsfag på niveau C. Herudover vil det være oplagt, at EUX på det tekniske område også omfatter teknologi på niveau B og teknikfag ligeledes på mindst niveau B og eventuelt også andre især naturvidenskabelige fag.

Teknologi og forskelligartede teknikfag eksisterer i dag som obligatoriske og studiekompetencegivende fag i htx-uddannelsen. Teknikfagene, er udformet, så det kan tilpasses den enkelte skolens brancheområder, og de vil relativt ukompliceret kunne transformeres til specifikt uddannelsesrettede EUX-fag. Disse EUX-fag vil hver for sig både kunne tilgodese de kompetencemål, der er fastsat for grundforløb 2 i forbindelse med elevens konkrete erhvervsuddannelse og tilgodese hensynet til studiekompetencen. Dele af teknologifaget vil kunne løse samme opgave. Synergien i den nye EUX-model opstår især her.

Alle fag i et EUX-forløb vil være særlige EUX-gymnasiale fag med et konkret indhold og en pædagogik, der er relevant og engagerende for elever i en erhvervsuddannelse. De særlige EUX-gymnasiale fag vil således skulle beskrives med udgangspunkt i det indholdsmæssige fællesskab, der er mellem den erhvervsrettede og den studierettede undervisning. Tilsvarende skal der etableres en særlig EUX eksamensordning, der har udgangspunkt i de indholdsmæssige og forløbsmæssige forhold som kendetegner EUX.

Som i de eksisterende EUX-uddannelser vil der i et efterfølgende hovedforløb være mulighed for at praktiktiden afkortes, hvis de faglige udvalg vurderer det hensigtsmæssigt. Begrundelsen er, at elever med en udvidet teoretisk og metodemæssig ballast vil kunne nå praktikmålene hurtigere end andre elever, og at det samlede forløb ikke må blive for langt og dermed uoverskueligt for EUX-interesserende elever fra folkeskolen.

Samlæsning

Den nye EUX-model på det tekniske område vil give skolerne langt bedre muligheder for at samlæse eleverne end i de eksisterende EUX-ordninger. Alle EUX-fag i det 2-årige forløb vil - bortset fra teknikfag og dele af teknologifaget - kunne samlæses fuldt ud. Undervisningen i teknikfag og i dele af teknologi vil nødvendigvis skulle tilpasses den konkrete erhvervsuddannelse, som den enkelte elev har valgt. Det giver begrænsninger i samlæsningsmulighederne især på tværs af brancherne, hvor det må antages, at kompetencemålene for grundforløb 2 beskrives helt forskelligt. Den helt eller delvist individualiserede undervisning vil dog højst komme til at udgøre 250 timer ud af ca. 1800 timer, som er indeholdt i det samlede EUX-forløb.

Timetal

EUX-forløb skal mindst indeholde 1625 klokketimers undervisning i fag, der af Undervisningsministeriet er godkendt på A-, B-, eller C-niveau, for at kunne blive anderkendt til at give generel studiekompetence på lige fod med de eksisterende EUX-ordninger og hf. Det er samtidig et krav, at forløbet indeholder mindst et fag på A-niveau og mindst 2 fag på B-niveau.

Grundforløb 1+2 og det studiekompetencegivende forløb i en ny EUX-model har en samlet varighed på 80 uger med hver 25 eller 26 klokketimers undervisning, altså godt og vel 2000 klokketimer. Her fra går der tid til en introduktionsperiode og tid til eksamensperioder, som efter de sædvanlige standarder på det gymnasiale område omfatter 8 eller 9 prøver tilrettelagt over en samlet periode på fx 6 uger, herunder til en såkaldt læseferie. Det betyder at et EUX- forløb rundt regnet vil kunne omfatte ca. 1800 klokketimers undervisning.

Da EUX samtidig baseres på synergi mellem den erhvervsrettede undervisning og den studierettede undervisning, forudsættes der ikke at være problemer med, at modellen både giver adgang til et hovedforløb og giver generel studiekompetence.

Et eksempel på en fordeling af undervisningstimerne på det tekniske område kunne se således ud:

Fag	Klokketimer
Dansk A	260
Engelsk B	210
Matematik B	285
Teknologi B generelt	100
Valgt teknologi B forløb tilpasset de enkelte erhvervsuddannelser	50
Teknikfag B, herunder projekter de enkelte erhvervsuddannelser	200
Innovation B	200
Informationsteknologi C	75
Fysik B	200
Kemi C	75
Større skriftlig opgave	50
Klokketimer i alt	1805

Kort og godt

Samme EUX-model på alle erhvervsuddannelser vil:

- Være en attraktiv og synlig og let forståelig uddannelse, som både giver direkte adgang til arbejdsmarkedet og til at læse videre. **Det forudsætter**, at der godkendes parallelle EUX-modeller på det merkantile og det tekniske område.
- Bidrage til, at gøre erhvervsskolen attraktiv og dermed tiltrække flere teoretisk stærke elever til erhvervsuddannelserne. **Det forudsætter**, at der etableres EUX inden for alle relevante erhvervsuddannelser.
- Øge antallet af elever, der gennemfører deres ungdomsuddannelse på erhvervsskolen. **Det forudsætter**, at EUX-uddannelsen friholdes fra kvoter, og at den enkelte skole får mulighed for et udbud og et så stort optag, at der kan skabes et godt EUX-miljø.
- Øge udbuddet af attraktiv arbejdskraft med både teoretiske og praktiske kvalifikationer. **Det forudsætter**, at EUX-uddannelsen anerkendes på linje med de gymnasiale uddannelser.

- Give skolerne langt bedre muligheder for en rationel drift af EUX med ordentlige holdstørrelser med mulighed for samlæsning mellem de ordinære erhvervsuddannelseselever og EUX-eleverne i hovedforløbet. **Det forudsætter**, at det tekniske område får samme EUX-model, som er indeholdt i regeringsudspillet på det merkantile område.

Hovedpointer

Faglige krav i stedet for kvoter

- uddannelsesgaranti, faglighed og attraktive uddannelser

Regeringen vil styrke uddannelsesgarantien på erhvervsuddannelserne, så alle kan være sikre på at kunne gennemføre deres uddannelse. Det er en målsætning, som Danske Erhvervsskoler - Lederne bakker fuldt op om. Derfor finder DE-L det også uforståeligt, at regeringen samtidig lægger op til at begrænse, hvor mange der kan starte på en erhvervsuddannelse. Dette sker ved at indføre faste kvoter på antallet af elever på EUX på det merkantile område og ved at indsætte nye adgangsbegrænsninger på andre uddannelser.

DE-L mener, at kvoter kan bremse elever, der er kvalificerede og motiverede til at gennemføre en erhvervsuddannelse. Kvoter kan samtidig få unge til at fravælge erhvervsuddannelser, de ikke kan være sikre på at kunne afslutte. Derfor vil kvoter være kontraproduktive i forhold til regeringens udmærkede målsætning om, at 25 % af folkeskoleeleverne skal vælge en erhvervsuddannelse i 2020 og 30 % i 2025.

Der er i dag 24 erhvervsuddannelser, der er kvotebelagt enten ved indgangen til grundforløbet eller på skolepraktikken. Derudover er 60 erhvervsuddannelser på negativlisten, hvilket vil sige, at de ikke udbydes med skolepraktik. Det nuværende system er komplekst og erfaringerne viser, at det er svært og uhensigtsmæssigt at dimensionere uddannelser efter et forventeligt fremtidigt branchebehov. Kvoter harmonerer generelt dårligt med et fleksibelt arbejdsmarked, som har brug for mobile medarbejdere og med moderne erhvervsuddannelser, hvor de faglærtes kernekompetencer kan bruges på tværs af brancher. Alligevel lægges der i reformudspillet kun op til at fjerne kvoterne på skolepraktikken.

Den nye EUX-model på det merkantile område er et af de rigtig gode forslag i regeringens udspil. Her får de unge muligheden for en faglært uddannelse med studiekompetence. Men der lægges angiveligt op til, at der skal fastsættes centrale volumenkvoter til de forskellige EUX-uddannelser. Det betyder, at det fortsat kun er de gymnasiale uddannelser, der giver de unge en reel uddannelsesgaranti, da der ikke er kvoter på hverken stx, htx, hhx eller hf. Ved at indføre volumenkvoter på EUX, vil EUX miste sin værdi som ligeværdigt alternativ til de øvrige studieforberedende uddannelser.

DE-L mener, at alle elever, der vil og kan, skal have lov til at gennemføre den erhvervsuddannelse, som de har valgt. Det bør derfor være de faglige oprykningskrav til hovedforløbet, der er bestemmende for, hvilken retning den enkelte unge kan gå. Lever man op til kravene og arbejder målrettet, skal man kunne tage den uddannelse, man drømmer om. Det vil give arbejdsmarkedet de bedst kvalificerede og motiverede medarbejdere.

Konkret skal de faglige udvalg definere de faglige gærdehøjder til hovedforløbet, som eleven skal leve op til efter grundforløb 2. Ligeledes kan der opstilles faglige adgangskrav ved indgangen til de forskellige typer af grundforløb 2. Gærdehøjderne og adgangskravene skal naturligvis fastsættes i forhold til det faglige niveau i de enkelte erhvervsuddannelser. Faglige adgangskrav vil på den måde dimensionere uddannelserne efter elevernes uddannelsesønsker og faglige kvalifikationer.

Teknikernotat

Faglige krav i stedet for kvoter

Erfaringer med kvoter

I det nuværende system er der tre forskellige former for kvoteringer:

- Adgangsbegrænsning på grundforløbet (12 uddannelser)
- Kvoter på skolepraktik (12 uddannelser)
- Uddannelser på negativlisten (60 uddannelser)

Erfaringerne fra det nuværende system er, at beregningerne af kvoterne er svære at fastsætte på et kvalificeret grundlag, så de kan leve op til hensigten. De nuværende kvoter er eksempelvis beregnet ud fra antallet af ordinære uddannelsesaftaler. Dette til trods for at udviklingen viser, at fleksible uddannelsesaftaler (korte-, rest-, del- og kombinationsaftaler) er i kraftig vækst og bidrager både til at få nye praktikvirksomheder, fastholde praktikvirksomheder og få flere unge ud i ordinær praktik. Skoler, der er gode til at få elever ud i de fleksible aftaleforløb, får ikke forhøjet skolepraktikkvoten, hvilket er meget u hensigtsmæssigt.

Adgangsbegrænsning til grundforløb

Der er fastsat regler for begrænsning af adgang til skoleundervisning for elever, der ikke har en uddannelsesaftale. Adgangsbegrænsningen medfører, at elever kun kan starte på grundforløbet til uddannelsen, hvis eleven på forhånd har en uddannelsesaftale med en virksomhed eller får tildelt en kvoteplads.

En kvoteplads betyder, at eleven kan starte på grundforløbet uden uddannelsesaftale, men ikke er garanteret at kunne komme på hovedforløbet. En kvoteelev kan kun komme på hovedforløbet, hvis han får en uddannelsesaftale, eller får mulighed for at komme i skolepraktik.

Antallet af kvotepladser fastsættes således, at den enkelte skole kan optage det antal elever, der svarer til en procentdel af alle hele ordinære uddannelsesaftaler, der er registreret på skolen i det kalenderår, der ligger to år forud for det år, hvori kvoteeleverne skal optages.

Adgangsbegrænsning til skolepraktik

Adgangsbegrænsning til skolepraktik betyder, at det kun er et vist antal elever uden uddannelsesaftale, der kan komme i skolepraktik på en række uddannelser. Begrænsningen sker under hensyn til beskæftigelsesmulighederne inden for de pågældende brancher.

Det samlede antal af elever, der kan komme i skolepraktik, fastsættes af Undervisningsministeriet, som en procentdel af forrige års elever med ordinære uddannelsesaftaler. Den samlede kvote for 2013 er 2.000 pladser. Fordelingen af pladser til de enkelte skoler, sker på baggrund af hvor mange ordinære uddannelsesaftaler, der er indgået op de enkelte skoler i 2011.

Negativliste til skolepraktik

Der er i alt 60 uddannelser på negativlisten. Det betyder, at uddannelsen slet ikke udbydes med skolepraktik. Eleven kan derfor kun fuldføre sit grundforløb og kan ikke fortsætte uddannelsen, med mindre vedkommende kan finde en praktikplads.

Kvoter beregnes til et uforudsigeligt arbejdsmarked

I reformudspillet lægges der op til, at kvoterne skal beregnes ud fra konstaterede og forventede beskæftigelsesfrekvenser. Dette på trods af, at arbejdsmarkedet er uforudsigeligt og behovet for arbejdskraft kan have store udsving. Der kan være langsigtede forhold som demografi og geografiske forskelle, der har indflydelse på behovet for nyuddannede faglærte inden for forskellige brancheområder. Derudover er der mere kortsigtede forhold, der er svære at forudse, men som kan have betydning for behovet for arbejdskraft. Det er eksempelvis mobilitet, offentlige investeringer og konjunkturer. Dette ses bl.a. hos elektrikerne.

Dette underbygges af en undersøgelse om karriereveje for erhvervsuddannede på det tekniske område¹. Undersøgelsen viser, at nyuddannede faglærte ofte skifter branche og arbejdsområde, fordi deres kernefaglighed kan bruges på tværs af fagområder. 4 ud af 10 nyuddannede har skiftet hovedbrancheområde 5 år efter de er udlært og mange skifter allerede inden for det første år. Undersøgelsen viser, at de faglærte er efterspurgt i mange forskellige brancher, og dermed er mindre påvirkelig over for nedgang inden for et bestemt brancheområde.

Kvoter på EUX vil begrænse adgangen til en studieforberevende uddannelse

En undersøgelse blandt folkeskoleelever viser, at 55 % har fravalgt en erhvervsuddannelse, fordi uddannelsen ikke giver muligheder for videreuddannelse. Med EUX får eleverne et alternativ til de gymnasiale uddannelser, hvor eleven både kan få en faglært uddannelse og studiekompetence. EUX ses derfor som et af de stærkeste kort i forhold til at flytte elever fra de gymnasiale uddannelser over i erhvervsuddannelserne.

Der er ikke kvoter til stx, hf, hhx og htx. Kvoter på EUX vil derfor fjerne muligheden for, at EUX er et ligeværdigt alternativt til de øvrige studieforberevende uddannelser.

Tages der udgangspunkt i det antal elever, der startede på det merkantile grundforløb i 2012 og dimensioneres antallet i forhold til det kvotesystem, der er udmeldt på det merkantile område, vil det betyde, at mellem 3-4000 elever vil blive ramt af kvoterne. En del af disse vil vælge den praktiske merkantile vej, men der er potentielt flere tusinde elever, der er i risiko for at falde ud af uddannelsessystemet på grund af kvoter. Dette til trods for, at de elever, der starter på EUX, også erhverver sig studiekompetence og derfor kan fortsætte på en videregående uddannelse. Erhvervslivet vil desuden gå glip af en stor gruppe dygtige faglærte inden for det merkantile område.

Kvoter fastholder de gymnasiale uddannelsers position som det sikre uddannelsesvalg

Hvis regeringen vil nå ambitionen om, at flere unge skal vælge en erhvervsuddannelse, skal erhvervsuddannelserne kunne tiltrække nogle af de elever, der i dag vælger en gymnasial uddannelse. I dag er der kun 18 % af eleverne fra folkeskolen, der vælger en erhvervsuddannelse og 74 % søger mod de gymnasiale uddannelser. Her har de unge sikkerhed for at kunne gennemføre den uddannelse, de har valgt og har dermed uddannelsesgaranti – sådan er det ikke for elever, der vælger en erhvervsuddannelse.

Når de unge vælger uddannelse, er de styret af deres interesser og det, der umiddelbart giver de bedste muligheder for uddannelse og job i fremtiden. Det viser en undersøgelse, hvor 562

---

¹ RUC og Industriens Uddannelser, 2009

folkeskoleelever blev spurgt, hvorfor de har valgt og fravalgt de forskellige ungdomsuddannelser². Undersøgelsen viser, at de kommende gymnasieelever bl.a. har fravalgt erhvervsuddannelserne, fordi uddannelserne ikke giver adgang til de videregående uddannelser. Derudover er der 10 %, der har fravalgt erhvervsuddannelserne, fordi det er svært at få en praktikplads. Den begrænsede uddannelsesgaranti har altså indflydelse på de unges overvejelser om valg af uddannelse. Andre undersøgelser viser, at de unge og deres forældre i høj grad opfatter et valg af gymnasiet som det sikre uddannelsesvalg, der giver flest muligheder.

---

² Danske Erhvervsskoler, 2010

Hovedpointer

Forkortede grundforløb svækker fagligheden - derfor bør de faglige udvalg bestemme længden

Fremtidens grundforløb på erhvervsuddannelserne skal ifølge regeringens reformudspil bestå af grundforløb 1 (GF1) og grundforløb 2 (GF2). GF 1 på 30 uger er forbeholdt elever fra 9. og 10. klasse, mens alle andre elever alene skal gennemføre GF2 på 10 uger. I praksis starter alle elever, der ikke kommer direkte fra folkeskolen eller har en praktikplads, deres erhvervsuddannelse på GF2.

Mens GF1 har fokus på både almene og generelle faglige kompetencer hos eleven, skal GF2 indeholde de uddannelsesspecifikke fag, som er målrettet det efterfølgende hovedforløb på en af de 108 erhvervsuddannelser.

En rundspørge blandt Danske Erhvervsskoler - Ledernes medlemmer viser, at den undervisning, der er rettet mod de fastsatte faglige kompetencemål på det nuværende grundforløb på 9 af de 10 største tekniske erhvervsuddannelser, tager i gennemsnit 17-19 uger.

10 største tekniske uddannelser	Uddannelsesaftaler i 2012	Tid til faglige kompetencemål	Skoleuger GF/HF
Træfagenes byggeuddannelse	2298	18 uger	20 / 25
Gastronom	1587	17 uger	20 / 27
Elektriker	1474	18 uger	20 / 33-38
Mekaniker	1256	18 uger	20 / 30-40
Personbefordringsuddannelsen	959	18 uger	20 / 43
Smed	957	18 uger	20 / 35
Frisør	747	19 uger	20 / 40
Bygningsmaler	726	10 uger	10 / 25
VVS	666	17 uger	20 / 30 + 10
Murer	640	18 uger	20 / 35

Note - Tallene er baseret på en undersøgelse på 10 erhvervsskoler, september 2013

Efter DE-L's opfattelse er 10 ugers grundforløb på de tekniske erhvervsuddannelser derfor langt fra nok til at sikre, at eleverne kan nå de fastsatte kompetencemål og dermed gøre dem parate til hovedforløbet. På nuværende tidspunkt vil det planlagte GF1 det betyde en halvering af det nuværende grundforløb, og det harmonerer dårligt med, at det faglige niveau skal styrkes. Samtidig kan det nuværende grundforløb på 20 uger forlænges for elever, der har brug for det. Derfor er den faktiske den gennemsnitlige varighed af et grundforløb i dag ca. 30 uger.

Problemet med længden af det nye GF1 er endnu mere udtalt på det merkantile område, hvor der lægges op til en væsentlig forringelse fra de nuværende 76 uger på det merkantile grundforløb til i alt 10 uger. Det sker bl.a. på detailhandel, mens flere kontoruddannelser i stedet bliver EUX-uddannelser.

DE-L mener, at skal stilles tydelige formelle adgangskrav for at fortsætte på hovedforløbet. Derfor bør de faglige udvalg på de enkelte uddannelser tage stilling til de faglige krav til GF2 og dermed også til forløbets længde. På den måde gøres det langt mere fleksibelt og grundforløbet tilpasses til det konkrete faglige behov, på den enkelte uddannelse. Det vil i praksis betyde, at GF2-forløbene på de enkelte uddannelser får forskellig længde, da de faglige krav varierer.

Hovedpointer

Erhvervsrettede 10. klasser på erhvervsskolerne

Flere skal tage en erhvervsuddannelse efter folkeskolen, og ifølge regeringens udspil er målet 25 % af en ungdomsårgang i 2020 og 30 % i 2025. Derfor skal vejledningen og introduktionen til erhvervsuddannelserne øges betragteligt, eftersom kun 18,8 % søgte i 2013. Regeringen foreslår, at alle kommuner skal etablere særlige erhvervsrettede 10. klasser, EUD10, som skal være et tilbud til unge, der gerne vil starte på en erhvervsuddannelse, men som ikke lever op til det nye adgangskrav om at have bestået folkeskolens afgangsprøve efter 9. klasse.

Danske Erhvervsskoler - Lederne bakker op om forslaget, men foreslår, at man udvider målgruppen og lader EUD10 være et tilbud til alle interesserede fra 9. klasse, som er uafklarede om deres uddannelsesvalg. Dermed skal det også være et realistisk og attraktivt alternativ til de mange unge, der i dag vælger at starte på gymnasiet uden nødvendigvis at være helt afklaret med deres valg.

EUD10 skal ifølge regeringens udspil introducere de fire hovedområder på erhvervsuddannelserne og rette op på elevernes manglende uddannelsesparathed samt styrke deres færdigheder i dansk og matematik.

DE-L mener derfor, at de særlige erhvervsklasser naturligt skal ligge på erhvervsskolerne. En række erhvervsskoler har allerede erfaringer med 10. classes forløb på deres skoler, så det vil være en oplagt fortsættelse og forlængelse af dette samarbejde med kommunerne.

Formålet med at placere EUD10 på erhvervsskolerne er dels, at den fælles fysiske placering vil sikre en nemmere overgang for eleverne fra folkeskolen til ungdomsuddannelse og dels, at erhvervsskolerne i forvejen har det rigtige udstyr, som de erhvervsrettede 10. klasser kan gøre brug af. Samtidig har erhvervsskolerne erfaring med relevante erhvervsrettede uddannelsesstilbud til forskellige målgrupper og en pædagogisk uddannelsestradition, der tager udgangspunkt i praktiske og erhvervsrettede problemstillinger, som også skal være omdrejningspunktet i EUD10.

LO og DA foreslog i et fælles oplæg i maj 2013, at man etablerede erhvervsrettede 10. klasser, hvor eleven fik sin egen uddannelsesplan, så forløbet kan målrettes den enkelte. Det bakker DE-L op om, da det kan give mulighed for at medtage elementer fra den gymnasiale fagrække, fx EUX, for de elever, der har lyst til det og dermed forberede dem på evt. at tage en EUX på erhvervsskolen.

Placering af EUD10-klasserne på erhvervsskolen vil bidrage til at afklare elevernes valg af ungdomsuddannelse, fordi de møder erhvervsuddannelserne i praksis. Desuden vil det være muligt at inddrage erhvervsrettede fagelementer, og de unge vil kunne afprøve forskellige typer uddannelser. Derved vil de unge være meget bedre klædt på til grundforløb 1, hvor der forholdsvis hurtigt stilles krav om at vælge faglig retning og specialisere sig med valgfag eller f.eks. vælge EUX.

Case

Erhvervsrettede 10. klasser på erhvervsskolerne - erfaringer fra erhvervsskolen Learnmark Horsens

Omkring 20 erhvervsskoler har allerede et tæt samarbejde med kommunerne om erhvervsrettede 10. klassesforløb og derfor vil placering af de nye EUD 10-klasser på erhvervsskolerne være en naturlig forlængelse af det samarbejde, der allerede er i gang mange steder i landet.

Learnmark i Horsens er en af de erhvervsskoler, der på nuværende tidspunkt har flest elever, som går i 10. klasse på selve erhvervsskolen, kaldet Step 10.

Den 1. august i skoleåret 2012-13 var der indskrevet 270 elever. Eleverne blev fordelt i 11 klasser på 2 linjer: 6 klasser på Gymnasielinjen og 5 klasser på Erhvervslinjen - hvoraf de 2 er henholdsvis en Klar/Parat/Start-klasse, hvor eleverne efter et halvt år starter på en erhvervsuddannelse og en Flex-klasse, hvor der er integreret en ugentlig praktikdag.

Strukturen med kun 2 linjer gør det overordnede valg simpelt for eleverne og peger tydeligt ud i de ungdomsuddannelser, eleverne efter 10. klasse skal vejledes til.

STRUKTUR PÅ STEP 10

Gymnasielinjen forbereder elever, der har planer om en gymnasial uddannelse, så der er fokus på høj faglighed i sprog, fysik, samfundsfag og karrierevalg fremfor ungdomsuddannelsesvalg, hvilket øger elevernes mulighed for at kvalificere deres valg, så det passer til den karriere de måtte ønske.

Erhvervslinjen er målrettet elever, der ønsker en erhvervsuddannelse og som ofte har et stort behov for faglig og/eller social støtte. De kan også have stort behov for at blive afklaret omkring valg af uddannelse. Erhvervslinjen har udover det faglige fokus, stort fokus på sociale kompetencer, skolekultur, opfattelse af virksomhedskultur og den generelle dannelse.

Erhvervslinjens elever har mulighed for at deltage i særlige udvidede brobygningsforløb på SOSU skolen, HIT, HG eller Landbrugsskolen.

Forløbene løber hen over efteråret og varer mellem 10 og 20 dage, og eleverne vælger i samarbejde med kontaktlærerne det forløb, der passer bedst til den enkelte. Forløbene foregår på ungdomsuddannelserne 2 dage om ugen, hvor eleverne afprøver deres uddannelsesønske og får be- eller afkræftet deres uddannelsesvalg. Evalueringerne viser, at mere end 70 % af eleverne bliver enten afklarede eller mere afklarede efter endt forløb, og det betegner vi som en succes.

Klar/Parat/Start klasse på erhvervslinjen

Learnmark i Horsens har skabt en klasse på erhvervslinjen, som kaldes Klar/Parat/Start. Her går eleverne et halvt år i 10. klasse, hvorefter de starter på en erhvervsuddannelse i januar. Learnmark bruger elevsamtalerne i august/september på at afdække de elever, som er afklarede omkring valg af fremtidig valg af erhvervsuddannelse, og som man skønner, vil kunne blive uddannelsesparate og fagligt opgraderet i løbet af et halvt år.

I 2012-13 valgte 23 elever denne ordning, hvilket betragtes som en succes, især fordi man til sommerferien 2013 kunne konstatere, at 22 af de 23 elever havde gennemført det grundforløb, de startede på i januar.

Flexklasse på erhvervslinjen

På baggrund af erfaringer med praktik for ekstremt skoletrætte elever valgte Learnmark i skoleåret 2012-13 at oprette en decideret praktikklasse, som kaldes Flexklassen. Eleverne i denne klasse var således i praktik hver tirsdag. Eleverne var medansvarlige for at skaffe praktikpladser, UU stod for den praktiske og administrative del, og Step10 lærerne fulgte op og sikrede, at eleverne mødte stabilt frem på praktikdagen. Det viste sig at blive en særdeles populær klasse, og for enkelte elever førte det løbende og efterfølgende til aftale om læreplads eller fritidsarbejde.

Teknikernotat

Erhvervsrettede 10. klasser på erhvervsskolerne - form og indhold af EUD10

Flere skal tage en erhvervsuddannelse efter folkeskolen, og flere skal forberedes bedre til dette. Regeringen foreslår derfor, at alle kommuner etablerer særlige erhvervsrettede 10. klasser, EUD10, som skal være et tilbud til unge, der gerne vil starte på en erhvervsuddannelse, men ikke lever op til adgangskravet om at have bestået folkeskolens afgangsprøve efter 9. klasse. Tilsvarende foreslog LO og DA i et fælles oplæg i maj 2013, at man etablerede erhvervsrettede 10. klasser med forløb, der kan målrettes den enkelte.

Danske Erhvervsskoler – Lederne bakker op om forslagene, men foreslår, at man også lader EUD10 være et tilbud til alle interesserede elever fra 9. klasse, som er uafklarede om deres uddannelsesvalg, lige som det var forudsat i forslaget fra LO og DA. Dermed skal det være et realistisk og attraktivt alternativ til elever, der i dag uden nærmere faglig overvejelse vælger gymnasiet. Samtidig vil der i EUD10 blive mulighed for at medtage elementer fra den gymnasiale fagrække, f.eks. fra EUX, for de elever, der gerne vil afprøve muligheden for og forberedes på at tage en EUX på erhvervsskolen.

Uanset at det er kommunernes ansvar at etablere EUD10, mener DE-L, at de særlige erhvervsrettede 10. klasser bør etableres i samarbejde med erhvervsskolerne, og at undervisningen i alt væsentlighed naturligt bør ligge på en erhvervsskole.

Kulturen på erhvervsskolerne og skolernes pædagogiske tradition understøtter EUD10's erhvervsintroducerende formål, samtidig med at erhvervsskolerne allerede råder over de nødvendige ressourcer i form af faglærere, værksteder og laboratorier. Sidst men ikke mindst er det af central betydning, at eleverne på EUD10 bliver fortrolige med erhvervsskolen. Når de først går på skolen og er blevet fortrolige med kulturen og med kammeraterne, vil de - alt andet lige - være langt mere tilbøjelige til at fortsætte på institutionen. EUD10 på erhvervsskolen vil således kunne lette overgangen til en erhvervsuddannelse. Tilsvarende vil EUD10 kunne formindske frafaldet i erhvervsuddannelserne, fordi eleverne allerede før optagelsen i erhvervsuddannelsen har lært skolen, dens miljø og sociale koder at kende.

Hertil kommer, at en række erhvervsskoler allerede har erfaringer med 10. klasses forløb og erfaring med andre erhvervsrettede uddannelses tilbud til forskellige målgrupper på deres skoler. Erhvervsskolerne har på en række områder også erfaringer med at samarbejde med kommunerne.

EUD10 på erhvervsskolen tilrettelægges med vægt på at skabe et godt og frugtbart miljø for de unge, som understøtter den enkelte unges faglige udvikling og modenhed. EUD10 skal introducere til de fire hovedområder på erhvervsuddannelserne og styrke de unges færdigheder i dansk og matematik, så de minimum kan klare afgangsprøverne i disse fag til karakteren 02. Undervisningen i EUD10 omfatter endvidere praktiske og erhvervsintroducerende fag og relevante teoretiske fag, der kan styrke elevens grundlag for at vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse.

Formål med EUD10 på erhvervsskolen

EUD10 skal give den unge mulighed for at træffe sine egne valg med udgangspunkt i evner, interesser og overvejelser om en fremtidig erhvervs-mæssig karriere. Alt efter den enkelte elevs potentiale kan undervisningen i EUD10 også sigte mod erhvervsuddannelser med et højt teoretisk niveau, herunder erhvervsuddannelser med EUX.

Formålet med EUD10 på erhvervsskolen er at:

- give eleverne en sådan viden og sådanne faglige og personlige kompetencer, at de er parate, afklarede og har vilje til at fortsætte i en erhvervsuddannelse,
- give eleverne kompetencer til at bestå den afsluttende prøve i dansk og matematik med mindst 2,
- give eleverne mulighed for at afprøve elementer fra de fire hovedområder i erhvervsuddannelserne,
- afklare den enkelte elevs faglige potentialer i forhold til forskellige muligheder i erhvervsuddannelserne,
- gøre de enkelte elever så fagligt dygtige som de kan,
- udvikle elevernes evne til at arbejde i et samspil mellem teori og praksis,
- udvikle elevernes innovative og kreative evner og deres kritiske sans,
- give eleverne indsigt i vilkårene og mulighederne på arbejdsmarkedet, herunder indsigt i mulighederne for videreuddannelse i forlængelse af en erhvervsuddannelse,
- bidrage til udvikling af elevernes almene dannelse, så de kan forholde sig reflekterende og ansvarligt til deres omverden, og deres egen udvikling,
- og udvikle elevernes evne til at bruge forskellige praktiske og teoretiske arbejdsformer, både selvstændigt og i samarbejde med andre.

Undervisningen

Undervisningen i EUD10 tilrettelægges i overensstemmelse med formålet. Undervisningsmetoderne skal i høj grad være anvendelsesorienterede og bygge på samspillet mellem praksis og teori, så eleverne oplever en undervisning, der er forskellig fra hvad, de kender fra folkeskolen. Det betyder bl.a., at de almene og teoretiske fag i almindelighed enten bringes i spil i tilknytning til den praktiske og erhvervsintroducerende undervisning eller integreres som en del af denne undervisning. Dette gælder også EUD10 forløb, som sigter mod EUX eller mod en erhvervsuddannelse med et højt teoretisk indhold, hvor de almene fagområder nødvendigvis må prioriteres relativt højt.

Undervisningen skal sigte mod brede fælles kompetencer og tilrettelægges med progression på såvel de faglige som de almene, personlige og sociale områder. Undervisningsmetoderne skal engagere og udfordre eleverne i forhold til praksis- og virkelighedsorienterede problemstillinger. En del af undervisningen tilrettelægges i værksteder og laboratorier. Den enkelte elev skal både have mulighed for at afprøve sig selv i forhold til sine interesser og overvejelser om fremtidigt forløb, og undervisningsmetoderne skal understøtte EUD10's afklarende formål.

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i faste klasser og socialt fællesskab og så den bidrager til udvikling af den enkelte elevs dannelse både i forhold til det omgivende samfund og i forhold til de krav, der knytter sig til at være i uddannelse. Herunder er det vigtigt, at eleverne kan indgå i et forpligtigende fagligt og socialt fællesskab med andre.

Hovedpointer

Studenter på de merkantile erhvervsuddannelser

Regeringsudspillet ”Faglært til fremtiden” indeholder en ny mulighed for studenter, som ønsker en merkantil erhvervsuddannelse og som har praktikplads. Den nye model er karakteriseret ved at:

- elever med en gymnasial uddannelse har direkte adgang til et hovedforløb uden grundforløb 2,
- hovedforløbet kun varer et år, hvor alle andre elever også EUX-elever, har et to årigt hovedforløb, og
- hovedforløbet angiveligt er uden skoleophold, hvor et ordinært hovedforløb på det merkantile område i dag omfatter fra 5 til 12 uger skoleophold afhængig af uddannelse.

Den nye merkantile model vil efter Danske Erhvervsskoler-Ledernes mening langt fra sikre, at eleverne når et tilstrækkeligt fagligt niveau, der berettiger til adgang til arbejdsmarkedet som faglært på linje med de øvrige elever fra erhvervsuddannelserne.

Modellen er fremlagt uden at argumentere for, hvorfor studenter kun har behov for et hovedforløb på et år, når EUX-elever - som også har studieforberevende kompetencer – og alle andre skal bruge to år. Tilsvarende mangler der argumentation for, at grundforløb 2 kan undværes, og at hovedforløbet er uden skoleophold. DE-L mener, at alle elevgrupper har brug for den faglighed der ligger i grundforløb 2 og alle har brug for skoleophold i hovedforløbet.

Gymnasiale uddannelser har efter lovgivningen et udtrykkeligt studieforberevende formål, og uddannelsessystemet bør derfor ikke indeholde særligt tilrettelagte og attraktive veje fra en afsluttet gymnasial uddannelse til en ny ungdomsuddannelse. Det er både kontraproduktivt i forhold til de gymnasiale uddannelsers formål, lige som det understøtter dobbeltuddannelse, som ikke er samfundsøkonomisk hensigtsmæssig.

DE-L siger nej til en særlig studenteradgangsvej, men ikke nej til studenter i erhvervsuddannelserne. Den enkelte unge, som efter en gymnasial eksamen når til den erkendelse, at han eller hun hellere vil søge ind i en erhvervsuddannelse frem for i en videregående, uddannelse skal naturligvis kunne optages.

Studenter bør som udgangspunkt tage en erhvervsuddannelse på ordinære vilkår som alle andre eventuelt med individuel merit for nogle fag. Studenter skal derfor starte deres erhvervsuddannelse på grundforløb 2, som stort set svarer til varigheden af den eksisterende studenterudgave af det merkantile grundforløb på 12 uger (hgs).

DE-L har svært ved at se arbejdsmarkedets behov for at rekruttere især studenter for at få elever med særligt gode almene kompetencer til erhvervsuddannelserne inden for fx kontor med specialer og finansuddannelsen. Behovet er efter DE-L's mening tilgodeset i regeringsudspillet med forslaget om at etablere et EUX-forløb på det merkantile område. EUX-forløbet vil give mulighed for at rekruttere elever med studiekompetence, på samme måde som branchen hidtil i væsentligt omfang har rekrutteret elever med gymnasial baggrund via hgs eller direkte fra hhx.

Regeringsudspillet indeholder en målsætning om, at 25 % af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020 og at 30 % skal vælge en erhvervsuddannelse i 2025. Skal dette mål nås, skal der flyttes elever fra de gymnasiale uddannelser til erhvervsuddannelserne. Derfor bør vejen til en erhvervsuddannelse via en gymnasial eksamen være mindre attraktiv end den direkte vej fra 9. eller 10. klasse.

Skal flere elever vælge en erhvervsuddannelse i stedet for gymnasiet foreslår DE-L, at gennemførelseskravene i de gymnasiale uddannelser samtidig strammes. Det kan bl.a. ske ved at gøre matematik B og eller engelsk A obligatorisk og ved at afskaffe mulighederne for at udbyde de såkaldte ABC-studieretninger. En sådan stramning vil samtidig kunne nedbringes forbruget af de gymnasiale suppleringskurser, GSK.